

STUDIEGUIDE

2021-2022 (GLP2016)

Karis-Billnäs gymnasium

Innehåll

5	KONTAKTUPPGIFTER
6	REKTORNS HÄLSNING
7	LÄSÅRETS ARBETSTIDER
8	PERIODINDELNING
8	PROVVECKOR
	Förnyat förhör
	Allmänna tentamensdagar
10	SKOLLUNCH
10	KANSLITJÄNSTER
	Kansliets öppettider
	Skåp
	Studieförmåner
11	LÄSESALEN
11	WILMA
12	GYMNASIESTUDIER
14	PROJEKT
	Hållbart
	Snilleblixten
	Kavarex (Karis-Varese Exchange)
	Toki
	Matematikmaraton
16	LÄROÄMNET OCH KURSER
29	DITT STUDIEPROGRAM
	Deltagande i undervisningen
	Självstudier
30	HUR GYMNASIEKURSERNA AVLÄGGS
30	FLERFORMS-/NÄTSTUDIER
30	STUDIER I ANDRA SKOLOR
31	ERKÄNNANDEAV KUNNANDE
35	FRÅNVARO
	Frånvaro från provtillfälle
35	BEDÖMNINGEN
	Rätt att höja underkänt kursvitsord
	Rätt att höja godkänt kursvitsord
	Obedömd kurs
	Ny bedömning och rättelse av bedömning
	Intyg över läs- och skrivsvårigheter
37	FUSK OCH PLAGIAT
37	PROVTILLFÄLLEN

Provveckor

- 38 SLUTFÖRANDE AV STUDIERN I GYMNASIET
Slutgiltigt studieprogram
Preliminär slutbedömning
Fristående förhör
Avgångsbetyg från gymnasiet
Gymnasiediplom och intyg över muntliga språkfärdigheter
- 40 STUDENTEXAMEN
PROVDAGAR HÖSTEN 2021
PROVDAGAR VÅREN 2022
Anmälan till studentexamen
Information inför studentexamensproven
Examensavgifter
Skriftlig plan över spridning av studentexamen
Hur utlåtandet över läs- och skrivsvårigheter påverkar
Muntliga förhör inför skrivningarna
Läsordningsnyckel
- 46 GRUNDLÄSORDNING OCH
- 46 LÄSORDNINGSNYCKEL
- 47 GRUPPHANDLENING
- 47 HÄLSO- OCH STUDERANDEVÅRDSTJÄNSTER

Karis-Billnäs gymnasium

Bulevarden 11, 10300 Karis

Kansli

019 289 3546

Rektor

040 684 9766

KONTAKTUPPGIFTER

Rektor

Esbjörn Hägerstedt 040 684 9766

Vice rektor

Roger Nyström 040 680 3741

Studiehandledare

Carina Nylund 040 711 4750

Grupphandledare

My21 (nybörjare)	Tiina Vuorinen	040 684 9765
Kappa21 (nybörjare)	Eva Westerlund-Jäntti	040 680 3739
Delta20 (fortsättare)	Mikaela Malmberg	040 680 3735
Gamma20 (fortsättare)	Roger Nyström	040 680 3741
Alfa19 (abiturienter)	Gunilla Ekholm-Ruohonen	040 680 3734
Beta19 (abiturienter)	Monika Andtfolk	040 680 3728

Lärare

Monika Andtfolk	Tyska, franska	040 680 3728
Gunilla Ekholm-Ruohonen	Engelska, tyska	040 680 3734
Sofia Fri-Xavier	Musik	040 684 9771
Hägerstedt Esbjörn	Matematik, fysik och IT	040 684 9766
Rasmus Lindholm	Bildkonst	040 684 9758
Mikaela Malmberg	Finska	040 680 3735
Sebastian Mattson	Gymnastik	044 744 6610
Jesse Martelius	Speciallärare	040 596 8164
Sabina Mulari	Religion, psykologi, filosofi	040 680 3743
Roger Nyström	Matematik, kemi	040 680 3741
Tommy Sjöblom	Matematik	040 684 9760
Alexander Stenroos	Fysik	040 684 9756
Jan-Erik Till	Historia, samhällslära	040 680 3738
Tiina Vuorinen	Biologi, geografi	040 684 9765
Eva Westerlund-Jäntti	Modersmål och litteratur	040 680 3739
Miriam Wikström	Gymnastik, hälsokunskap	044 744 6611

Övrig personal

Kanslist	Benjamin Lundin	040 195 1351
Fastighetsskötare	Simon Förström	040 356 6100
Hälsovårdare	Marina Nylund	040 711 4850
Kurator	Karin Björklöf	040 178 5125
Studiepsykolog	Agneta Sjölund	040 152 6162
Kosthållschef	Agneta Lindroos	019 289 3936

Bästa studerande!

Jag vill önska dig hjärtligt välkommen till läsåret 2021-2022 vid Karis-Billnäs gymnasium. Som vanligt är det en hel del aktiviteter och arbete framför oss, och jag hoppas du är utvilad och entusiastisk inför ditt kommande läsår. Studieguiden, som du just nu läser, är ett av de viktigaste dokumenten för dig och innehåller information om allt du kan tänkas undra över. Den finns endast i elektroniskt format, men det kan vara klokt att ha en egen kopia på t.ex. telefonen eller i din dator.

Jag rekommenderar att du läser igenom Studieguiden minst en gång från pärm till pärm. Det är klokt att göra det oberoende av vilken årskurs du är på. De frågor du ställer dig själv som ny studerande hos oss är antagligen helt andra än de du grunnar över som abiturient. Glöm inte heller att alla som jobbar i huset gärna hjälper till. Ställ hellre en fråga för mycket än en för lite.

Du kommer också regelbundet att få information om aktuella frågor. Det är förstås också viktigt att du är alert och mottaglig för den infon. Följ med Wilma, se till att du tar del av infon på grupphandledningstimmarna och ta gärna en regelbunden titt på skolans hemsida. Det är viktigt att du prenumererar på skolans händelsekalender, antingen via din telefon eller dator. Skolan har också infoskärmar som det kan vara bra att lägga ett öga på då du kommer till skolan på morgonen. Kom ihåg att prata med varandra om aktuella saker i skolan, på det viset minns du lättare.

Jag hoppas att du minns att det sist och slutligen är för dig själv du planerar och följer med din skolgång. De val du fattar på basis av den info du fått ska förstås stöda ditt syfte med dina studier. Försök alltså ha en uttalad målsättning med dina studier, det hjälper dig att planera dem. Målsättningen kan vara något så konkret som en studieplats du vill komma in på efter gymnasiet. Den kan också gå ut på att du vill pröva på så många olika saker som möjligt före du fattar ett beslut om dina kommande studier. Din studiehandledare kommer att vara till stor hjälp med att formulera och förverkliga just din målsättning.

Jag ser fram emot ett givande, utmanande och intressant år tillsammans. Lycka till i allt du företar dig.

Esbjörn Hägerstedt
Rektor

LÄSÅRETS ARBETSTIDER

Höstterminen 2021
måndag 16.08 – onsdag 22.12.2021

Vårterminen 2022
fredag 7.1 – lördag 4.6.2022

Höstlov
20 – 22.10.2021

Jullov
23.12.2021 – 6.1.2022

Sportlov
21 – 25.2.2022

Påsk
15 – 18.4.2022

Kristi himmelsfärd
26.5.2022

PERIODINDELNING

P1 16.8.2021 – 5.10.2021

P2 6.10.2021 – 30.11.2021

P3 1.12.2021 – 7.2.2022

P4 8.2.2022 – 6.4.2022

P5 7.4.2022 – 3.6.2022

PROVVECKOR

P1 28.9.2021 – 5.10.2021

P2 23.11.2021 – 30.11.2021

P3 31.1.2022 – 7.2.2022

P4 30.3.2022 – 6.4.2022

P5 25.5.2022 – 2.6.2022

Förnyat förhör

I ett förnyat förhör kan du försöka höja högst två underkända kursvitsord eller skriva slutprovet i en kurs du avlägger som självständiga studier.

Förnyat förhör	Sista anmälningsdagen För att höja ett eller två underkända kursvitsord eller för att skriva ett slutprov.
14.10.2021	7.10.2021
21.4.2022	14.4.2022

Allmänna tentamensdagar

På en allmän tentamensdag kan du försöka höja högst två underkända kursvitsord eller skriva slutprovet i en kurs du avlägger som självständiga studier eller försöker höja vitsordet i.

Allmänna tentamensdagar	Sista anmälningsdagen För att höja ett godkänt kursvitsord eller högst två underkända kursvitsord eller för att skriva en tentamen.
26.8.2021	19.8.2021
16.12.2021	9.12.2021
17.2.2022	10.2.2022
10.6.2022	3.6.2022

SKOLLUNCH

Skollunchen är gratis för dig. Lunchen serveras kl. 10.45–11.30.

- följ tidpunkterna som är reserverade för oss. Kom inte för tidigt eller för sent
- var en god gäst, med allt vad det innebär: gott uppförande, städa efter dig, osv.

För att orka med studierna är det viktigt att du äter frukost innan du kommer till skolan och att du utnyttjar möjligheten till gratis lunch varje skoldag.

Veckans matsedlar hittar du på skolans webbplats och infoskärmmarna.

KANSLITJÄNSTER

Kansliets öppettider

Kansliet är öppet varje dag mellan kl. 9 och 14.45. På kansliet kan du lämna in ansöknings- och anmälningsblanketter, lösa ut nycklar till studerandeskåp, nolla dina lösenord och uträtta andra kansliärenden.

Skåp

Du kan kvittera ut en nyckel till ett studerandeskåp på kansliet. Tumregeln är att två studerande delar på ett skåp.

Skolan ansvarar inte för privat egendom. Lämna inte värdesaker och liknande oövervakade i skolan eller i matsalarna.

Studieförmåner

De gymnasiestuderande som studerar för andra, tredje eller fjärde året har rätt till statligt skolresestöd om avståndet mellan bostaden och läroinrättningen är minst 10 kilometer och kostnaderna överstiger 54 euro per månad. Lämna in ansökan till gymnasiets kanslist som också svarar på frågor om skolresestödet.

Du kan också erhålla studiepenning, om du inte längre erhåller barnbidrag. Studiestödet kan utbetalas från och med början av den månad som följer på den månad när du fyller 17 år. Lämna in din ansökan i god tid eftersom behandlingen av ansökningarna vanligen räcker en dryg månad. Studiestöd beviljas tidigast från början av den månad då du lämnat in ansökan. På FPA:s webbplats www.kela.fi kan du läsa mera om skolresestödet och studiepenningen.

LÄSESALEN

Skolans läsesal (A7) är öppen för alla studerande för skolarbete. Läsesalen är huvudsakligen till för tyst arbete, så respektera allas arbetsro då du jobbar där.

WILMA

I Wilma kan du se din studieplanering, följa upp din frånvaro, se dina kursvitsord, läsa meddelanden, samt se ditt och lärarnas scheman. Det är också i Wilma som du anmäler dig till omtentamen och allmän tentamen, sätter in dina kursval och gör studieplaneringen för nästa läsår. Kom också ihåg att läsa Wilmas anslagstavla varje dag.

Du kommer åt programmet från alla datorer och smarttelefoner som har internetuppkoppling. Installera gärna också Wilma-appen på din telefon. För att logga in ska du gå till följande adress: <https://raseborg.inschool.fi/> Om du har glömt ditt användarnamn eller lösenord ska du kontakta kansliet.

GYMNASIESTUDIER

Gymnasiet är årskurslöst, vilket innebär att du i din egen takt ska avlägga minst 75 kurser – någon övre gräns finns inte! Det vanliga är att man klarar av gymnasiet på tre år, men den som önskar kan förkorta studietiden till 2 eller 2½ år, eller förlänga den till 3½ eller 4 år. Ett femte studieår beviljas endast i undantagsfall. Gymnasiets slutexamen kallas studentexamen.

Läsåret är indelat i fem perioder. En period omfattar ungefär sju veckor. Varje ämne är indelat i en eller flera kurser, som består av undervisning och provtillfälle med tillhörande provgenomgång, samt naturligtvis av eget arbete. Under den sista lektionen inför provet har du möjlighet att ställa frågor om sådant som ännu är oklart för dig.

Varje period avslutas med en provvecka. Då har man i regel prov i de kurser man deltagit i under perioden. Efter en avslutad period får du ett periodbetyg som innehåller en bedömning av alla de kurser som du har avlagt. Den senaste periodens vitsord är utmärkta med fet stil, så att man lättare hittar dem. Periodbetyget är ett lämpligt dokument att visa för föräldrarna, så att de har möjlighet att följa med hur studierna framskrider. Du ser också dina vitsord i Wilma under "Prestationer".

Under en period är det lämpligt att läsa ca sex kurser. Med en sådan studietakt garanterar vi att du hinner få ihop dina 75 kurser på tre år. En vanlig rekommendation är att man läser 30 kurser under år ett och två, och mellan 15–20 kurser under det tredje året (30 + 30 + 15–20). Utöver de 47–52 obligatoriska kurserna som ska ingå i ditt studieprogram ska minst 10 vara fördjupade kurser ur riksläroplanen. De övriga kurserna kan vara antingen fördjupade eller tillämpade kurser.

Önskar du avlägga gymnasiet med förlängt studieprogram, d.v.s. på 3½ eller 4 år, ska du börja med att diskutera detta med studiehandledaren.

Vill du avlägga gymnasiet på kortare tid än tre år, borde du från början av dina gymnasiestudier göra upp en studie- och tentamensplan för 2 eller 2½ år. Du hinner antagligen inte delta i alla kurser utan kommer att beviljas rätt till självstudier. Det innebär att du avlägger kurser utan att delta i undervisningen.

Under varje period måste du delta i minst en kurs. Om du av någon anledning vill ha en kursfri period, måste du göra en skriftlig anhållan till skolans rektor.

Ett av målen för gymnasiestudierna är att förbereda dig för proven i studentexamen. Då du studerar i gymnasiet gör du upp en studieplan för din gymnasietid genom att välja olika ämnesinriktningar och därmed kurser i olika ämnen. Din studieplan följs upp regelbundet och årligen gör du kursval inför följande läsår. För att kunna göra "rätt" kursval bör du också göra en plan för din studentexamen, alltså vilka prov som skall ingå i din studentexamen.

I gymnasiet läser du obligatoriska, riksomfattande fördjupade kurser och skolvisa kurser. Dessa kurser fördelas på hela din gymnasietid. För att göra det lättare för dig att planera dina studier har vi gett rekommendationer i vilket skede av dina studier du skall läsa kurserna.

Läs mer här: [Rekommenderad studiegång Uppdatera](#)

De **obligatoriska kurserna** är gemensamma för alla gymnasier i Finland och du måste avlägga dessa under din studietid för att få ett avgångsbetyg från gymnasiet.

De **riksomfattande fördjupade kurserna** är också gemensamma för alla gymnasier där du fördjupar dig i teman som tas upp i de obligatoriska kurserna. Du bör avlägga minst 10 riksomfattande fördjupade kurser under din gymnasietid. Proven i studentexamen baserar sig på både de obligatoriska och riksomfattande kurserna i gymnasiet.

De **skolvisa kurserna** är specifika för vårt gymnasium och erbjuds således enbart vid Karis-Billnäs gymnasium. Dessa skolvisa kurser kan vara fördjupande kurser eller förberedande kurser, alltså förbereda dig för studentexamensprovet. De kan också vara helt fristående kurser eller kopplade till olika projekt inom de olika ämnena.

Under ditt första läsår i gymnasiet läser du främst obligatoriska kurser. Du avlägger utöver språk- och matematikkurser, den första kursen i de flesta realämnen. Till realämnen räknas biologi, geografi, historia, samhällslära, psykologi, filosofi, religion/ livsåskådning, kemi, fysik och hälsokunskap.

Under det andra och tredje året har du tid med flera fördjupade och skolvisa kurser. Under hela din gymnasietid kan du också delta i olika projekt som ordnas i de olika läroämnena.

Karis-Billnäs gymnasium deltar i gymnasienätverket GNet, där finlandssvenska gymnasier samarbetar genom att ordna **distanskurser på nätet**. Mera information om det gemensamma kursutbudet hittar du på adressen www.gnetkurser.com.

PROJEKT

Hållbart

Hållbart är en helhet av flera kurser kring följande teman: hållbar privatekonomi, hållbar konsumtion och hållbarhet i ett globalt perspektiv.

I den skolvisa kursen Hållbar konsumtion och cirkulär ekonomi försöker vi svara på frågor om hur vi kan konsumera på ett för miljön och människan hållbart sätt. Finlands regering har lovat ett koldioxidneutralt Finland år 2035 och klimatfrågan har varit mycket aktuell den senaste tiden. Det har också utmaningarna på ekonomin i dessa coronatider varit.

Genom lektioner, gästföreläsare och studiebesök kan de studerande fördjupa sig i hur råvaru- och energiproduktion, transport och avfallshantering kan göras på nya mer miljövänliga sätt.

Snilleblixten

Karis-Billnäs samskola kunde under långa tider stoltsera med en skoltidning kallad Snilleblixten. Den utkom mer eller mindre regelbundet på 1940-, -50 och -60-talen. Den kalvade även av sig en tradition med en Abi-tidning – en tradition som lever kvar vid vår skola.

I början av 00-talet återupplivade vi Snilleblixten. Det görs i form av kurser i samarbete mellan modersmål och samhällslära. Som handledande lärare fungerar Eva Westerlund-Jäntti och Jan-Erik Till. Det huvudsakliga arbetet under kurserna går ut på att producera olika typer av texter som publiceras i vår digitala skoltidning. Dessutom försöker vi stifta bekantskap med medievärlden på olika sätt bl. a. genom olika exkursioner. Tanken är att Snilleblixten skall vara en naturlig del av mediefostran vid vår skola.

Projekt Snilleblixten är ett relativt flexibelt fenomen. Det går bra att komma med under läsårets gång. Också mindre återkommande arbetsinsatser under hela gymnasietiden kan alltså i slutändan resultera i en kurs.

Kavarex (Karis-Varese Exchange)

Karis-Billnäs gymnasium har kontakt med en skola ("Nuccia Casula") i Varese i norra Italien sedan hösten 2008. Det är fråga om ett utbytesprojekt mellan studerande och lärare i respektive skolor.

Projektet genomförs vartannat läsår och innefattar nätkontakter och ömsesidiga besök i Varese och Karis. Intresserade studerande deltar även i diverse förberedelser inför besöken, dels inför resan till Italien och dels inför rollen som värdar för våra italienska gäster.

Syftet med projektet är främst att ge en insikt i en främmande kultur och därigenom öka förståelsen för kulturell mångfald. Därutöver utvecklas

deltagarnas samarbetsförmåga, kommunikationsförmåga och förmåga att ta ansvar och fungera i en främmande miljö och oväntade situationer.

Med anledning av coronapandemin är det för tillfället oklart hur Kavarex-projektet genomförs i praktiken under läsåret 2021-2022.

Toki

Kursen är ett redan etablerat samarbetsprojekt mellan Karis-Billnäs gymnasium och Mikkelin lukio. Även andra finskspråkiga gymnasier kan fungera som vänskolor.

Målet är att utöka och utveckla kunskaperna i och intresset för det andra inhemska språket. Kursen kulminerar i ett besök i Mikkelin lukio. KBG agerar även värd då studerande och lärare från Mikkelin lukio besöker Raseborg.

Matematikmaraton

Ett maraton är 42195 meter långt. Målet med hela projektet är att klara av ett "matematikmaraton", d.v.s. att räkna oavbrutet i 42 195 sekunder. För att klara detta kommer vi att vara tvungna att träna lite!

Vi övar med två kvartsmaraton under hösten och två halvmaraton under vintern för att sedan klara ett helmaraton efter sportlovet. Ett "matematikmaraton" innebär att man helt fokuserar på matematik (utan telefoner och annat som stör) under cirka 12 timmar.

LÄROÄMNINGEN OCH KURSER

Här följer en översikt av de läroämnen och kurser som du kan ta del av vid Karis-Billnäs gymnasium inom ramarna för 2016 års läroplan. Du kan läsa mer omfattande beskrivningar av läroämnena och de enskilda kurserna i Studiehandboken, som du hittar på www.karisbillnas.fi.

Modersmål och litteratur, (MO)

Att läsa och skriva är färdigheter som behövs vad du än har för framtidsplaner. Också i studentexamen mäts dessa färdigheter och för att ha beredskap att klara av studentexamen med bästa tänkbara resultat ska du förutom de obligatoriska studieavsnitten helst också välja de valfria nationella studieavsnitten. Ämnet modersmål och litteratur är obligatoriskt i studentexamen.

Obligatoriska kurser

MO1 En värld av texter

MO2 Språk, kultur och identitet

MO3 Att analysera och tolka litteratur

MO4 Text och påverkan

MO5 Text och kontext

MO6 Berättelser i samtiden

Nationella fördjupade kurser

MO7 Fördjupad muntlig kommunikation

MO8 Fördjupad skrivkompetens

MO9 Fördjupad läskompetens

Skolvisa kurser

MO 10 Skrivglädje

MO11 Svenska-finska-svenska i praktiken

MO12 och MO13 Projekt Snilleblixten

Finska (FINA, FIM, FINB)

Syftet med undervisningen i finska är att ge dig en så god grund som möjligt för vidare studier, där det också i den svenskspråkiga undervisningen kan ingå kurslitteratur och undervisning på finska. Samtidigt får du möjlighet att fördjupa dina kunskaper och färdigheter så att du reder dig i samhälleliga och mera formella språksituationer både skriftligt och muntligt.

I finskundervisningen ges du möjlighet att fördjupa din kännedom om det finländska samhället och den nationella kulturen.

Finskundervisningen syftar även till att öka din medvetenhet om språkets betydelse och funktioner.

A-lärokurs (FINA)

FINA1 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

FINA2 Natur och vetenskap

FINA3 Teknik och konsumtion

FINA4 Medierna och samhället

FINA5 Utbildning och arbetsliv

FINA6 Finsk kultur och litteratur

Nationella fördjupade kurser

FINA7 Kommunicera i skrift

FINA8 Kommunicera i tal

Skolvisa kurser

FINA 9 Muntlig kommunikation på finska

FINA10/FIM10 Svenska-finska-svenska i praktiken

FINA11/FIM11 TOKI Toinen kotimainen kieli

B-lärokurs (FINB)

FINB11 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

FINB12 Natur och vetenskap

FINB13 Teknik och konsumtion

FINB14 Samhälle, kultur och medier

FINB15 Utbildning och arbetsliv

Nationella fördjupade kurser

FINB16 Kommunicera i tal

FINB17 Kommunicera i skrift

Skolvisa kurser

FINB18 Muntlig kommunikation på finska (FINA 9)

FINB19 Svenska-finska-svenska i praktiken (FINA/FIM 10)

FINB10 TOKI Toinen kotimainen kieli (FINA/FIM 11)

Modersmålsinriktad lärokurs (FIM)

FIM1 Vardagsliv, närmiljö och hälsa

FIM2 Natur och vetenskap

FIM3 Teknik och konsumtion

FIM4 Medierna och samhället

FIM5 Utbildning och arbetsliv

FIM6 Finsk kultur och litteratur

Nationella fördjupade kurser

FIM7 Kommunicera i skrift

FIM8 Kommunicera i tal

Skolvisa kurser

FIM9 Suomi äidinkielenä : ainekirjoitusta

FIM10 Svenska-finska-svenska i praktiken (FINA/FIM 10)

FIM11 TOKI Toinen kotimainen kieli (FINA11)

Engelska (EN)

Kontakterna mellan folk i olika länder ökar oavbrutet, liksom också kravet på god kommunikationsförmåga och förståelse mellan folk och nationer. Samtidigt stärks engelskans ställning som världsspråk och i stora delar av Europa uppfattas förmågan att förstå och kunna uttrycka sig obehindrat på engelska som något av en självklarhet. Inom många sektorer i samhället är goda kunskaper i engelska t.o.m. en förutsättning för effektiv verksamhet i dagens globaliserade värld. Man behöver med andra ord dels kunna tillägna sig information och kunskaper på engelska, men också kunna kommunicera på engelska i tal och skrift, såväl inom ramen för fortsatta studier som senare i arbetslivet.

Obligatoriska kurser

EN1 Engelskan och min värld

EN2 Människans sociala nätverk

EN3 Kulturella fenomen

EN4 Samhället och omvärlden

EN5 Vetenskap och framtid

EN6 Studier, arbete och ekonomi

Nationella fördjupade kurser

EN7 Hållbar livsstil

EN8 Muntlig kommunikation och påverkan

Skolvisa kurser

EN9 Världen idag

Valfria fördjupade kurser i tyska och franska

Goda språkkunskaper öppnar många spännande dörrar och är en självklar del av en god allmänbildning. Gymnasiets valfria fördjupade kurser i tyska och franska ger en god grund för högskolestudier och för arbetslivet.

Främmande språk, B3-lärokurs

1. *Vi bekantar oss med varandra och det nya språket*
2. *På resa i världen*

Främmande språk, B2-lärokurs

1. *Viktiga frågor i livet och vardagen*
2. *Liv och levnadssätt*
3. *Välbefinnande och omsorg*
4. *Kultur och medier*
5. *Studier, arbete och framtid*
6. *Vår gemensamma jord*
7. *Internationell verksamhet*
8. *Muntlig och skriftlig kommunikation*

Skolvisa kurser:

- T9. Förberedelse inför studentexamen*

Lång matematik (MAA)

Den långa lärokursen i matematik ger de studerande färdigheter som behövs i yrkesstudier och högskolestudier inom naturvetenskapliga och tekniska branscher. Dessutom har man nytta av lång matematik inom t.ex. farmaci, medicinska, ekonomiska och samhälls-vetenskapliga studier samt inom militärutbildning och agrikulturstudier.

Obligatoriska kurser

MAG 1 Tal och talföljder

MAA 2 Polynomfunktioner och polynomekvationer

MAA 3 Geometri

MAA 4 Vektorer

MAA 5 Analytisk geometri

MAA 6 Derivatan

MAA 7 Trigonometriska funktioner

MAA 8 Rot- och logaritmfunktioner

MAA 9 Integralkalkyl

MAA 10 Sannolikhet och statistik

Nationella fördjupade kurser

MAA11 Talteori och bevis

MAA12 Algoritmer i matematiken

MAA13 Fortsättningskurs i differential- och integralkalkyl

Skolvisa kurser

MAA14 Fortsättningskurs i matematiska modeller och tillämpningar

Kort matematik (MAB)

Syftet för den korta lärokursen i matematik är att ge de studerande förmåga att skaffa, behandla och förstå matematisk information samt att utnyttja matematiken i olika livssituationer och i fortsatta studier.

Obligatoriska kurser

MAG 1 Tal och talföljder

MAB 2 Uttryck och ekvationer

MAB 3 Geometri

MAB 4 Matematiska modeller

MAB 5 Statistik och sannolikhet

MAB 6 Ekonomisk matematik

Nationella fördjupade kurser

MAB 7 Matematisk analys

MAB 8 Statistik och sannolikhet II

Skolvisa kurser

MAB 9 Fördjupad matematisk analys

Biologi, (BI)

Att idka studier i biologi innebär att man får en stor dos allmänbildning som man kommer att behöva i det dagliga livet. Den som tänker sig ett framtida yrke inom branscherna eller närbesläktade områden torde förstå att man måste satsa rejält från första början.

Obligatoriska kurser

BI 1 Livet och evolutionen

BI 2 Ekologi och miljö

Nationella fördjupade kurser

BI 3 Cellen och ärftligheten

BI 4 Människans biologi

F 5 Biologins tillämpningar

Skolvisa kurser

BI 6 Biologi nu och i framtiden

Geografi, (GE)

Genom att studera geografi fyller man på det kunskapsområde som man kommer att ha praktisk nytta av hela sitt liv. Att studera geografi för att bli geograf är inte så vanligt, men geografi ingår som en del i otaliga yrken t.ex. geologer, resebranschyrken, meteorologer, hydrologer och ekonomer.

Obligatorisk kurs

GE 1 En värld i förändring

Nationella fördjupade kurser

GE 2 Den blå planeten

GE 3 En gemensam värld

GE 4 Geomedia – undersök, delta och påverka

Skolvisa kurser

GE 5 Geofysik 1

GE 6 Geofysik 2

Fysik (FY)

Naturvetenskapliga, medicinska och tekniska studier på yrkeshögskolenivå och på högskolenivå kräver breda kunskaper i fysik. Fysiken behövs också i utvecklingen av nya tekniska lösningar och när man ska trygga miljöns och människornas välmående.

Obligatorisk kurs

FY 1 Fysiken som naturvetenskap

Nationella fördjupade kurser

FY 2 Värme

FY 3 Elektricitet

FY 4 Kraft och rörelse

FY 5 Periodisk rörelse och vågor

FY 6 Elektromagnetism

FY 7 Materie och strålning

Kemi, (KE)

Kemin är en del av vår vardag vare sig vi är medvetna om det eller ej. Vi kan inte tvätta oljiga händer med bara kallt vatten – varför? En varm omskakad läskedrycksflaska skummar mycket medan en sval skummar mindre – varför? En del vill ha svar på dessa frågor andra accepterar att det bara är så. Hör du till dem som vill ha svar kan några extra kemikurser vara något för dig.

Att förstå all denna vardagskemi är inte målsättningen med gymnasiekurserna i kemin, däremot hjälper kemistudierna dig att förstå en del av dem, att se samband och förstå även biologiska och fysikaliska fenomen.

Studier i kemi stöder studierna i fysik och biologi, samt är ett "krav" för många olika inriktningar av fortsatta studier. Här kan nämnas förutom olika kemiinriktningar t. ex. läkarstudier och studier inom biovetenskaper.

Obligatorisk kurs

KE1 Kemi överallt

Nationella fördjupade kurser

KE2 Människans kemi och kemin i livsmiljön

KE3 Reaktioner och energi

KE4 Material och teknologi

KE5 Reaktioner och jämvikt

Skolvisa kurser

KE 6 Vardagskemi

KE 7 Kemins värld

Religion, (RE)

Varför är den ena troende, medan den andra inte bekänner sig till någon religion? Hur kan religion både skapa moder Teresa och göra någon till terrorist? Vad betyder det att tro?

Har du någon gång funderat på de här frågorna? Vill du försöka besvara dem? Då är religion något för dig.

Obligatoriska kurser

RE 1 Religion som fenomen – i kristendomens, judendomens och islams fotspår

RE 2 Kristendomen som världsomfattande religion

Nationella fördjupade kurser

RE 3 Religioner och religiösa rörelser i världen

RE 4 Religion i det finska samhället

RE 5 Religion inom vetenskapen, konsten och populärkulturen

RE 6 Religioner och medier

Livsåskådningskunskap, (LÅ)

Livsåskådningskunskap är ett ämne där man lägger grunden för hur man skall leva sitt liv. I livsåskådningskunskapen bedöms förutom hur de studerande tillägnat sig faktakunskaper hur deras förmåga att förstå livsåskådningsfrågor utvecklas och deras förmåga att uttrycka sig mångsidigt, skickligt och kreativt. Livsåskådningskunskapen vilar på en tvärvetenskaplig grund och kan rekommenderas för studerande som inte bekänner sig till någon religion, har åsikter om livets mening och lätt för att uttrycka sig. OBS! Kurserna i livsåskådning erbjuds som nätkurser via NIVÅ-nätkurssamarbetet.

Obligatoriska kurser

LÅ 1 Världsåskådning och kritiskt tänkande

LÅ 2 Människan, identiteten och ett gott liv

Filosofi, (FI)

Vad är verklighet och vad består den av? Vad är kunskap och hur får man kunskap? Vad är rätt, vad är fel och vad styr hur vi väljer?

Har du någon gång funderat över de här frågorna? I filosofin får du kanske inte svaren, men du redskapen för att närma dig dem. Du får betrakta problem ur nya vinklar och lär dig hur historiens största tänkare har sett på de stora frågorna.

Filosofi kan låta som flum, men det är ur det här flummet föds vårt samhälle, våra lagar och värderingar, vårt sätt att leva.

Obligatoriska kurser

FI 1 Introduktion i filosofiskt tänkande

FI 2 Etik

Nationella fördjupade kurser

FI 3 Samhällsfilosofi

FI 4 Kunskap, vetenskap och verklighet

Skolvisa kurser

FI 5 Kvinnor och filosofi

Psykologi, (PS)

Varför studera psykologi? Varför inte. Förutom att du lär dig hur människors psyken fungerar från födseln till döden lär du även känna dig själv. Du kan förbättra studieförmåga, koncentration, minne och relationer. Psykologi är en relativt ny vetenskap som passar bra ihop med många andra ämnen som biologi, hälsokunskap, filosofi och kemi.

Obligatorisk kurs

PS 1 Psykisk aktivitet och lärande

Nationella fördjupade kurser

PS 2 Människans utveckling

PS 3 Människan som informationsbehandlare

PS 4 Känslor, psykiskt välbefinnande och mental hälsa

PS 5 Människan som individ och social varelse

Skolvis fördjupad kurs

PS 6 Grupprocesser, kroppsspråk och kommunikation

Historia, (HI)

Vad och varför?

- Vi granskar hur samhällen förändras, samspelet mellan individ och miljö, hur idéer, värderingar och samhällets strukturer förändras.
- Historia gör det lättare att förstå världen, samhället, samtiden. Samhället kan lättare förstå sig själv och lösa sina problem. Du får hjälp att få grepp om ditt eget liv.
- Historia är definitivt allmänbildande
- Du lär dig tänka kritiskt
- Du lär dig söka information
- Du lär dig behandla information, göra analys och utöva källkritik. Detta är centrala färdigheter i dagens informationssamhälle. Hur hittar man i informationsflödet? Vad är viktigt och vad klarar jag mig utan? Hur pålitlig är informationen? Etc.

- Du lär dig se på fenomen och problem ur många synvinklar samtidigt. Det är en färdighet som är synnerligen bra att ha i livet

Obligatoriska kurser

HI 1 Människan i en föränderlig omvärld

HI 2 Internationella relationer

HI 3 Det självständiga Finlands historia

Nationella fördjupade kurser

HI 4 En europeisk världsbild växer fram

HI 5 Sveriges östra rikshalva blir Finland

HI 6 Globala kulturmöten

Skolvisa kurser

HI 7 Fördjupning i modern Finländsk historia

HI 8 Vi och de

HI 9 Antiken - grunden

HI 10 USA - från 13 kolonier till supermakt

HI 11 Skapa historia!

Nätkurs

HI 12 Historia inför realprovet

Samhällslära, (SL)

Vad och varför?

Det är viktigt att förstå samhällets spelregler och ekonomiska sammanhang. Annars hänger du inte med. Du blir utanför. Om du vill klara dig måste du lära dig spelreglerna. Svårare än så är det inte!

Obligatoriska kurser

SL 1 Det finländska samhället

SL 2 Ekonomikunskap

SL 3 Finland, Europa och en värld i förändring

Nationell fördjupad kurs

SL 4 Medborgarens lagkunskap

Skolvisa kurser

SL 5 Politik i praktiken

SL 6 Ekonomi i praktiken

SL 7 Just nu

SL 8 Snilleblixten – skoltidningen

Nätkurs

SL 9 Samhällslära inför realprovet

Hälsokunskap, (HÄ)

Hälsan är viktig för oss alla, oberoende av ålder, kön och intressen. En god hälsa gör det möjligt att fokusera på alla de saker man vill göra och uppnå i livet. Kom med och fördjupa dig i hälsans olika dimensioner. Vi funderar, diskuterar och analyserar tillsammans för att uppnå en allt djupare medvetenhet om en god hälsas betydelse för individen och samhället. Hur kan vi själva påverka vårt eget välmående och öka chanserna för ett friskt, långt liv? Vad kan vi göra tillsammans för att förbättra livskvaliteten i vårt samhälle?

Frågor som berör hälsan ligger i tiden. Vi överöses med information om vad vi ska och inte ska göra för att uppnå bästa möjliga hälsa. Vad ska vi tro på? Ju mer vi sätter oss in i ämnet desto lättare har vi att välja ut det trovärdiga och sanna ur informationsflödet.

Obligatorisk kurs

HÄ 1 Hälsans byggstenar

Nationella fördjupade kurser

HÄ 2 Människan, miljön och hälsan

HÄ 3 Hälsa och forskning

Musik, (MU)

Obligatoriska kurser

MU 1 Musiken och jag

MU 2 Ett flerstämmigt Finland

Nationella fördjupade kurser

MU 3 Fritt fram för musiken

MU 4 Musikens budskap och makt

Skolvisa kurser

MU 5 Ett musikaliskt projekt (Band/kör)

MU 6 Inspelningsteknik

Bildkonst, (KO)

Bildkonst i gymnasiet är visuell kulturfostran där de studerande bl.a. lär sig att utveckla ett kritiskt tänkande, påverka sin livsmiljö och främja en hållbar livsstil. Syftet med undervisningen i bildkonst är att utveckla de

studerandes fantasi och kreativa förmåga genom användning av olika material och tekniker.

Det konstnärliga arbetet ger de studerande möjlighet att njuta av konst, att uppleva att de lyckas och att uttrycka sådant som är viktigt för dem själva. Genom eget konstnärligt arbete utvecklar även de studerande en bättre förståelse för visuella företeelser i samhället samt deras betydelse.

Obligatoriska kurser

KO 1 Bilder och kulturer

KO 2 Formgivna och byggda miljöer

Nationella fördjupade kurser

KO 3 Medier och delaktighet

KO 4 Konstens olika världar

Nationella tillämpade kurser

KO 5 Samtidskonst

Skolvisa kurser

KO 6 Formkurs, fördjupa dig i flera eller ett 3-dimensionellt material

KO 7 Färgkurs, fördjupa dig i flera eller ett målarmaterial

KO 8 Foto och film

KOGD2 Gymnasiediplom i bildkonst

Gymnastik, (GY)

Känner du att du sitter för mycket under skoldagen? Välj gymnastik och du får röra på dig tillsammans med dina kompisar på våra mångsidiga gymnastikkurser. Du får motion, orkar bättre med övrigt skolarbete och har roligt medan du tränar.

Det finns kurser med olika innehåll, välj det som passar just dig. Motion förbättrar både den fysiska och psykiska prestationsförmågan och ger lämplig omväxling i de i övrigt mycket teoretiska gymnasiestudierna.

Obligatoriska kurser

GY 1 Motion ger energi

GY 2 En aktiv livsstil

Nationella fördjupade kurser

GY 3 Motion och hälsa

GY 4 Att motionera tillsammans

GY 5 Motion och välbefinnande

Skolvisa kurser

GY6, GY7 och GY8 Bollspel 1-3
GY9, GY10 och GY11 Volleyboll 1-3
GY12, GY13 och GY14 Handboll 1-3
GY15 Orientering
GY16 Motion för framtiden
GY17 Grundtränarutbildning
GY 18 Skolidrottsturneringar
RIA - Raseborgs idrottsakademi
Danslektioner, Hurja Piruetti ry

Informationsteknik, (IT)

Målet med utbildningsmodulen digital kompetens är att deltagarna ska tillägna sig en förståelse för digitaliseringens möjligheter och krav i framtidens samhälle. Studierna utgör även en bra startpunkt för eventuella studier i informationsteknik.

Genom ett samarbete med Åbo Akademi erbjuds följande nätkurser för också KBG-studerande. Kurserna berättigar till studiepoäng också vid KBG, såväl som studiepoäng vid universitetet. I första hand rekommenderas Introduktion till informationsteknologi samt programmering 1 men du kan bygga på efter hand med flera kurser.

Du kan läsa mera om kurserna här: [Informationsteknik](#)

IT14,15,16 Introduktion till informationsbehandling (fördjupade kurser)
IT 17, 18, 19 Grundkurs i programmering (fördjupade kurser)

Studiehandledning, (SH)

Studiehandledningen har som uppdrag att stödja de studerande i studierna under gymnasietiden och se till att de får tillräckliga kunskaper och färdigheter som de behöver vid livsförändringar och olika övergångsskeden i livet, till exempel vid övergången till fortsatta studier och arbetslivet samt för att bli fullvärdiga och aktiva samhällsmedborgare.

Handledningsverksamheten ska utgöra en kontinuitet som pågår under hela gymnasieutbildningen.

Obligatoriska kurser

SH 1 Jag som studerande

SH2 Fortsatta studier och arbetsliv

Skolvis kurs

SH 3 Tutorkurs

DITT STUDIEPROGRAM

Varje studerande ska göra upp ett individuellt studieprogram, d.v.s. en plan för vilka kurser du tänker avlägga under året. Du har stora möjligheter att själv forma ditt studieprogram och att välja kurser enligt eget intresse, men du bör i alla fall komma ihåg att det årskurslösa systemet kräver målmedveten planering från första början. Vi rekommenderar därför att du som nybörjare prövar på så många ämnen som möjligt under de tre första perioderna så att du vet vilka ämnen du vill fördjupa dig i under det andra och tredje året i gymnasiet. Valet av kurser påverkar dina möjligheter att göra bra ifrån dig i kommande studentexamensprov, likväl som dina möjligheter till fortsatta studier. Frågor som berör studieplaneringen och kursval kommer du att diskutera med bl.a. studiehandledaren vid olika tillfällen. Dessutom kan du rådfråga ämneslärarna eller din grupphandledare.

Grundläsordningen är uppgjord på basis av de val som gjordes senaste vår. Det är naturligt att alla enskilda önskemål inte kan uppfyllas, men chansen är ändå rätt stor, att du får en viss kurs någon gång under din gymnasietid.

Du har också haft möjlighet att se på ditt förslag till läsordningar och att vid behov göra ändringar. Inom ramen för grupphandledningen kan val och gruppstorlekar ännu kontrolleras och justeras under läsåret, eftersom kansliet förbehåller sig rätt att ändra studerandenas kursplanering om det är ändamålsenligt för att åstadkomma hanterliga undervisningsgrupper. Om du under läsårets gång vill göra ändringar i ditt studieprogram, t.ex. byta undervisningsgrupp, eller lämna bort ett ämne måste du alltid diskutera saken med studiehandledaren eller grupphandledaren innan du verkställer ändringen. Ändringar ska vara motiverade, eftersom skolans planering bygger på de val som studerandena har gjort. Det är därför skäl att från början göra upp ett så realistiskt studieprogram som möjligt.

Eventuella ändringar i studieprogrammet ska göras senast en vecka innan perioden börjar. Om du efter det önskar stryka en kurs måste det ske senast inom den första veckan av den nya perioden.

Om du avbryter en kurs senare än så skrivs ett "K" in i studeranderegistret. Den avbrutna kursen kan inte tenteras.

HUR GYMNASIE- KURSERNA AVLÄGGS

Gymnasiekurserna kan du avlägga genom att delta i undervisningen eller genom att läsa kursen på egen hand. Du kan också få studier från andra läroinrättningar tillgodoräknade.

Deltagande i undervisningen

Det vanligaste sättet att avlägga gymnasiekurser är naturligtvis att delta i undervisningen och i slutet av perioden skriva ett kursprov (om ett sådant ordnas).

Självstudier

Du kan välja att avlägga vissa kurser genom självstudier, dvs. tentamen, om du t.ex. har läsning i schemat eller om du väljer ett snabbare studieprogram än tre år. Det betyder att du inte deltar i undervisningen, utan inhämtar kursen på egen hand. Tentamensrätt beviljas av rektor, som också utser tentator, dvs ämnesläraren du tentar kursen för. Tillsammans med tentatorn kommer du därefter överens om självstudiernas arbetsuppgifter och tidtabell. En kurs kan tenteras endast en gång. Då du planerar självstudier är det viktigt att du tänker på lång sikt. Att tentera en kurs med alla delmoment som hör till kan vara en lång process, som sträcker sig över flera veckor. Lägg märke till att alla kurser inte lämpar sig för självstudier. Det är alltså skäl att diskutera och planera eventuella självstudier med din studiehandledare genast i början av läsåret, eller terminen. Minns också att tentering kräver mycket självständigt arbete av dig, och en förmåga att planera på lång sikt och hålla tidtabeller. Om du inte håller överenskommelserna du gjort med skolan kan du förvägras tentamensrätt i fortsättningen.

En kurs som genomförs på egen hand måste avläggas med godkänt vitsord för att kursen ska kunna räknas med i studieprestationerna.

FLERFORMS-/ NÄTSTUDIER

Du kan avlägga en del av gymnasiekurserna som flerformsstudier inom gymnasienätverket Gnet. Studierna sker i huvudsak som distansstudier över nätet, men de kan också omfatta en eller flera närstudieperioder. Detta avgörs av den handledande läraren, som också fungerar som examinator. Du hittar mera information på www.gnetkurser.com.

STUDIER I ANDRA SKOLOR

Studier vid en annan läroinrättning kan ingå i ditt studieprogram om de till sina mål och sitt centrala innehåll motsvarar skolans läroplan. Innan du påbörjar studierna vid en annan läroinrättning ska du alltid kontakta studiehandledaren eller rektor för närmare information, eftersom du vid behov kan avkrävas tilläggsprestationer. Exempel på studier som kan tillgodoräknas är gymnasiekurser, yrkesinriktade studier, språkstudier vid medborgarinstitut, studier vid musikinstitut och studier som har avlagts utomlands.

Studier som du har avlagt vid en annan läroinrättning ska vara godkända för att de ska kunna räknas med i ditt studieprogram.

Om du är intresserad av att avlägga en hel period vid ett annat gymnasium inom regionen Raseborg, Yrkesinstitutet Axxell, Västra Nylands Folkhögskola eller Lärkkulla-stiftelsens folkakademi, ska du börja med att diskutera med studiehandledaren, eftersom en utbytesperiod vid en annan skola medför ändringar i ditt studieprogram.

Du kan också söka information på skolornas hemsidor:

Västra Nylands Folkhögskola, www.vnf.fi

Lärkkulla-stiftelsens folkakademi, www.larkkulla.net

Axxell, www.axxell.fi

ERKÄNNANDE AV KUNNANDE

När du övergår från en lång lärokurs i ett ämne till en kort, räknas dina studier enligt den långa lärokursen till godo i den korta lärokursen i den utsträckning som kursernas mål och centrala innehåll motsvarar varandra.

För **matematikens** del gäller följande:

MaA 02	MaB 02
MaA 03	MaB 03
MaA 06	MaB 07
MaA 08	MaB 04
MaA 10	MaB 05

Kursvitsordet överförs till den korta lärokursen. Övriga godkända kurser från den långa lärokursen överförs som tillämpade kurser. Är du missnöjd med det överförda kursvitsordet kan du försöka höja vitsordet, enligt gängse kutym.

För **finnskans** del gäller följande:

FinA 01	FinB 01
FinA 02	FinB 02
FinA 03	FinB 03
FinA 04	FinB 04
FinA 05	FinB 05
FinA 07	FinB 07
FinA 08	FinB 06

1) Erkännande av studier utförda i andra finländska gymnasier

De i riksläroplanen nämnda obligatoriska och fördjupade kurserna tillgodoräknas direkt från det andra gymnasiet enligt den bedömning som utfärdats där och skrivits in på betyget.

2) Erkännande av andra studier

För att kunna tillgodoräkna andra studier än de som nämnts i punkt 1) ska studierna till sina mål och sitt centrala innehåll motsvara skolans läroplan. Dessutom ska bedömningen av slutförda studier och/eller närvaro vid studierna finnas dokumenterade. Utöver detta gäller följande:

a) studier avlagda vid yrkesinstitut

För att kunna tillgodoräkna studier avlagda vid yrkesinstitut kan det krävas utförda kursprov i gymnasiet.

b) studier avlagda utomlands

För att kunna tillgodoräkna studier som avlagts utomlands i gymnasier eller motsvarande läroanstalter utomlands kan det krävas ett motsvarande prov i den studerandes nuvarande gymnasium. Det kan också krävas kursprov för att erkänna språkkunskaper från tidigare studier utomlands. Dessa kursprov kan ofta avläggas i större helheter, så att du tenderar flera kurser samtidigt.

c) studier avlagda vid musikinstitut

Studerande som läser enligt den nya läroplanen (åk 16 och 17) får fem gymnasiekurser i musik kompenserade om de avlagt avgångsbetyg i musik på grundnivå.

Studerande som läser enligt den gamla läroplanen (åk 15) kan kompensera musikkurser enligt följande:

Avgångsbetyg i musik på grundnivå ger 8 gymnasiekurser.

Avgångsbetyg på institutnivå ger sammanlagt 11 gymnasiekurser;

- slutprov på institutnivå i huvudämne ger 5 kurser
- gehörslära ger 2 kurser
- teori ger 2 kurser
- musikkännedom ger 2 kurser

d) studier avlagda vid Dansinstitutet Hurja Piruetti (eller annan motsvarande konstutbildning)

Studerande som läser enligt den nya läroplanen (åk 16 och 17) får fem gymnasiekurser kompenserade om de avlagt avgångsbetyg i dans (eller annan konstform) på grundnivå.

Studerande som läser enligt den gamla läroplanen (åk 15) får åtta gymnasiekurser kompenserade om de avlagt avgångsbetyg i dans (eller annan konstform) på grundnivå.

e) deltagande i Raseborgs Idrottsakademi (RIA)

Studerande som läser enligt den nya läroplanen (åk 16 och 17) kan få upp till fem gymnasiekurser i gymnastik kompenserade för aktivt deltagande i RIA. Kurserna avläggs terminsvis. I samband med deltagandet i RIA kan du också avlägga gymnasiediplomet i gymnastik.

Studerande som läser enligt den gamla läroplanen (åk 15) kan få upp till 8 gymnasiekurser för aktivt deltagande i Rias verksamhet; tre var under det första och andra studieåret och två kurser under det tredje studieåret. För att deltagandet ska kunna tillgodoräknas krävs minst 2/3 närvaro vid träningarna. Närvaron dokumenteras.

f) personlig idrottsträning

Studerande som läser enligt den nya läroplanen (åk 16 och 17) kan få upp till fem gymnasiekurser i gymnastik kompenserade för aktivt, föreningsstyrt idrottande på hög nivå. Det förutsätter bl.a. noggrann och detaljerad dokumentation och uppföljning av verksamheten, och intyg från tränaren. Om du vill få de här kurserna kompenserade ska du kontakta din gymnastiklärare inför varje termin för att få veta vad som krävs och förväntas av dig. Kurserna avläggs terminsvis.

g) språkstudier vid Kulturinstitutet Raseborg

För att språkstudier vid Medborgarinstitutet Raseborg ska kunna tillgodoräknas förutsätts att du kan uppvisa ett intyg på att du har deltagit i språkkursen under ett helt läsår (både på höst- och vårtermin). Då det gäller övriga erkännanden av kunnande eller tillgodoräknanden, kontakta rektor eller studiehandledare.

Om det handlar om en kurs som enligt gymnasiets läroplan ska bedömas med siffror, omvandlas vitsordet till gymnasiets vitsordsskala enligt följande:

skalan 1-5	gymnasiets skala	skalan 1-3
1 (nöjaktiga)	5 (hjälppliga)	1
2 (nöjaktiga)	6 (försvarliga)	1
3 (goda)	7 (nöjaktiga)	2
4 (goda)	8 (goda)	2
5 (berömliga)	9 (berömliga), 10 (utmärkta)	3

FRÅNVARO

Närvaroplikt

I gymnasiet råder närvaroplikt vid alla lektioner. Om du upprepat och utan giltig orsak är frånvarande från lektioner under en kurs får du inget kursvitsord.

Sjukdom

Om du är frånvarande p.g.a. sjukdom, ska vårdnadshavaren meddela skolan om detta. Det kan göras per telefon eller via Wilma.

När du fyllt 18 år behöver du inte längre be vårdnadshavaren kontakta skolan, men om din frånvaro är oroväckande stor krävs intyg av åtminstone hälsovårdare. Stor frånvaro pga sjukdom kan leda till att du inte får kurs.

Frånvaro av annan orsak

Om du är frånvarande av annan tvingande orsak, ska ett meddelande om detta på förhand lämnas in till grupphandledaren.

Frånvaro av andra (personliga) orsaker förutsätter att en skriftlig anhållan lämnats in och frånvaron blivit beviljad. Rätt till frånvaro för en skoldag beviljas av grupphandledare, längre frånvaro beviljas av rektor och då ska du fylla i anhållan på en skild *Anhållan om lov*-blankett, som du kan skriva ut från gymnasiets hemsida eller avhämta från kansliet. Stor frånvaro pga andra orsaker kan leda till att du inte får kurs.

Studerande som åker på privat resa ska i god tid före periodstarten lämna in en skriftlig anhållan om lov att vara frånvarande.

Frånvaro från provtillfälle

Om du är frånvarande från ett provtillfälle måste du alltid lämna in ett skriftligt intyg över orsaken till frånvaron. Intyget ska lämnas till ämnesläraren snarast möjligt, och det ska vara utfärdat av hälsovårdspersonal. Om godtagbar utredning över frånvaron inte lämnas in bedöms frånvaro från provtillfälle som underkänd prestation.

BEDÖMNINGEN

Alla obligatoriska och fördjupade kurser bedöms med vitsord enligt skalan 4–10, om inte annat anges i kursbeskrivningen. De tillämpade kurserna bedöms i regel med en prestationsanteckning (A, avlagd, eller U, underkänd). Om du avlägger en kurs genom att delta i undervisningen bedöms den efter det att kursen avslutats.

Kursbedömningen baserar sig på ett eventuellt skriftligt prov, som hålls under provveckan, på fortlöpande observationer av dina framsteg i studierna och på en bedömning av dina kunskaper och färdigheter.

Om du genomför en kurs på egen hand bedöms den när kursen är genomförd, dock senast inom det löpande läsår då tentamensanmälan gjorts. En kurs som genomförs på egen hand bör avläggas med godkänt vitsord för att kursen ska räknas med i studieprestationerna.

Vid bedömning av en studerande med läs- och skrivsvårigheter eller något annat handikapp beaktar lärare i mån av möjlighet den studerandes svårigheter.

Rätt att höja underkänt kursvitsord

Ett underkänt kursvitsord har du rätt att försöka höja genom att

- gå om kursen
- delta i förnyat förhör
- delta i kursprov då ifrågavarande kurs finns i undervisningsprogrammet och avslutas med ett kursprov (i provveckan)
- delta i en allmän tentamen

Du har rätt att försöka höja ett underkänt vitsord genom att delta i något av ovannämnda förhör. Lyckas du inte med det måste du gå om kursen! Du får givetvis också gå om en underkänd kurs utan att ha försökt få den godkänd genom förnyat förhör. En kurs som avläggs genom självstudier ("tenteras") och som bedöms med vitsordet fyra (4) kan inte höjas genom förnyat förhör. Kursen räknas inte med bland prestationerna.

Rätt att höja godkänt kursvitsord

Om du är missnöjd med ditt vitsord har du rätt att försöka höja vitsordet i en godkänd kurs genom att gå om kursen då den finns på skolans undervisningsprogram. Du kan dock nekas rätt att göra det om rektor och ämneslärare bedömer att undervisningsgruppen ifråga skulle bli för stor. Du kan försöka höja vitsordet i en godkänd kurs genom att delta i de allmänna tentamensdagarna. Denna rätt har du endast en gång. Det bättre vitsordet gäller. Under de allmänna tentamensdagarna kan du höja endast ett godkänt vitsord. Du har också rätt att försöka höja tenderad godkänd kurs.

Obedömd kurs

Om du av giltig orsak varit frånvarande från provtillfället eller likaså av giltig orsak inte kunnat slutföra alla kursprestationer inom utsatt tid kan du lämnas obedömd tills du deltagit i det förnyade förhöret eller slutfört den saknade prestationen. På periodbetyget anges detta med ett D (deltagit). Du bör bli klar med kursen senast vid följande förnyat förhör – vid läsårets slut senast i junimånads förnyade förhör. I annat fall raderas kursen eller bedöms med ett vitsord som baserar sig på uppvisade prestationer under kursens gång.

Ny bedömning och rättelse av bedömning

Du har rätt att inom två månader efter det att du fått del av bedömningen (erhållit periodbetyg eller slutbetyg) be att ett beslut som gäller studieframstegen eller slutbedömningen omprövas. Begäran ska göras skriftligt och riktas till rektor. Om ny bedömning beslutar rektor och den studerandes lärare tillsammans. Om du är missnöjd med utslaget av den nya bedömningen kan du begära rättelse i bedömningen hos regionförvaltningsverket i Södra Finland. Vänd dig till rektor eller studiehandledaren för närmare information.

Intyg över läs- och skrivsvårigheter

Om du har intyg över läs- och skrivsvårigheter eller behöver få ett sådant ska du kontakta studiehandledaren, som informerar dig närmare om hur LoS-intyg beaktas i undervisningen och vilka specialarrangemang du kan ansöka om i t.ex. studentexamen. Om du fyller kraven för att ansöka om specialarrangemang i studentexamensproven och har för avsikt att ansöka om det, är det bra om du på förhand diskuterar med ämnesläraren för att komma fram till vilka specialarrangemang du kan ha nytta av. I hörförståelseprov kan du t.ex. ansöka om att få en inspelning med längre pauser.

För övrigt finns det inte specialundervisning i gymnasiet på samma sätt som inom den grundläggande utbildningen. Kraven i läroplanen är de samma för alla. Det som det handlar om är att du – beroende på vad som nämns i expertutlåtandet – kan få t.ex. texter kopierade på förhand eller längre tid under prov.

För att få specialarrangemang i studentskrivningarna ska du ansöka om detta senast i samband med att du första gången anmäler dig till studentexamensprovet.

Ansökan görs på en skilt papper, som lämnas in till rektor.

För att kunna ansöka om specialarrangemang behöver du dessutom ett utlåtande över läs- och skrivsvårigheter utfärdat av en psykolog, speciallärare eller talterapeut.

Se till att din ansökan är färdig i god tid då du första gången anmäler dig till studentexamen.

FUSK OCH PLAGIAT

Fusk eller försök till fusk, t.ex. kopiering av andras alster i redovisningar eller projektarbeten kan leda till att en del av kursen underkänns, hela kursen underkänns eller att kursen lämnas obedömd. I vissa fall får studerande inte en ny chans att lämna in ett nytt arbete, utan får gå om kursen om han vill avlägga kursen. Fusk leder alltid till diskussion med den studerande och om fusket anses vara mycket allvarligt kontaktas även vårdnadshavaren om studeranden är omyndig.

PROVTILLFÄLLEN

Du kan avlägga kursprov vid tre tillfällen: i provveckan, vid förnyat förhör och under den allmänna tentamensdagen. Anmälningarna till samtliga provtillfällen är bindande och görs via Wilma.

För att kunna annullera en anmälan, efter det att anmälningstiden har gått ut, bör du lämna in ett sjukintyg, i vilket en förälder eller hälsovårdspersonal intygar sjukdom. Om du utan giltig orsak uteblir från ett provtillfälle, som du har anmält dig till, räknas det som deltagande.

OBS!

- Försenade anmälningar tas inte emot efter det att anmälningstiden gått ut!
- Du får lämna skrivsalen tidigast efter en timme efter det att provet inletts.

Provveckor

För kurser där ett kursprov ingår skrivs provet i slutet av varje period under den s.k. provveckan. Provskrivningen börjar kl. 8.00. I kurser där inga prov hålls har kurserna normal undervisning under provveckan. I provveckan kan du skriva prov i de kurser som har sitt slutprov då, eller försöka höja ett underkänt kursvitsord förutsatt att kursen har gått under ifrågavarande period. Om du deltar i ett vanligt kursprov behöver du inte anmäla dig till provtillfället på något vis. I övriga situationer ska du se till att du kommit överens om arrangemangen med den berörda ämnesläraren.

SLUTFÖRANDE AV STUDIERN I GYMNASIET

För att få ett avgångsbetyg från gymnasiet krävs

- att du slutfört dina studier med minst 75 kurser (47–52 obligatoriska kurser + minst 10 fördjupade kurser ur riksläroplanen + valfria kurser)
- att du har fått ett godkänt slutbetyg i alla ämnen

Du kan slutföra din gymnasieexamen antingen vid utgången av vårterminen eller vid utgången av höstterminen.

Slutgiltigt studieprogram

Före din sista studieterm ska du lämna in ett slutgiltigt studieprogram. Det är viktigt att du planerar in ett tillräckligt antal kurser och ser till att du efter den tredje perioden har klarat av alla obligatoriska kurser samt har ett tillräckligt antal kurser.

Om du inte är klar med dina studier efter period 3 gäller följande principer:

- 1) Om du är underkänd i ett ämne får du försöka höja vitsordet i den underkända kursen vid lämpligt provtillfälle (senast inom april) enligt en plan uppgjord tillsammans med studiehandledaren och ämnesläraren.
- 2) Om du har för få kurser har du rätt att komplettera med kurser i period 4 enligt en plan uppgjord tillsammans med studiehandledaren och ämnesläraren.

Preliminär slutbedömning

När du har fullgjort kurserna i ditt studieprogram, dvs. efter period 3, får du en preliminär slutbedömning. Det är ett utdrag ur ditt studieregister där slutvitsorden i dina läroämnen framkommer. Slutvitsordet fastställs som det aritmetiska medeltalet för de obligatoriska och de i riksläroplanen fördjupade kurser som du har avlagt.

Om medeltalet av kursvitsorden blir ett decimaltal, vars första decimal är fem eller större, avrundas det till närmast högre heltal.

Läraren kan föreslå höjning av lärokursvitsordet:

- 1) genom att vitsorden i de skolvisa kurserna också beaktas
- 2) enligt prövning av dem som beslutar om bedömningen, ifall den studerandes kunskaper och färdigheter när studierna i läroämnet slutförts är bättre än medeltalet förutsätter

För att bli godkänd i ett läroämne bör minst 2/3 av de obligatoriska och riksomfattande kurserna som ingår i ditt program i ifrågavarande ämne vara godkända. Det går inte att i efterhand makulera kurser!

Om du har för avsikt att slutföra din examen under våren får du den preliminära slutbedömningen i februari (v. 7).

Fristående förhör

Du har även möjlighet att delta i ett fristående förhör för att försöka höja slutvitsordet i ett läroämne. Förhöret omfattar alla de kurser i läroämnet vilka ingår i ditt studieprogram, och kan innehålla både muntliga och skriftliga uppgifter. Om du vid förhöret uppvisar bättre kunskaper i ämnet än ditt slutvitsord anger kan du på detta sätt höja ditt slutvitsord.

De fristående förhören hålls under två veckor i början av april och anmälan till de fristående förhören ska göras före studentexamensproven börjar i mars. Du anmäler dig till ett fristående förhör genom att skicka ett meddelande via Wilma till den lärare som berörs.

Avgångsbetyg från gymnasiet

Du erhåller avgångsbetyg från Karis-Billnäs gymnasium när du har klarat av hela ditt gymnasieprogram. På avgångsbetyget finns inte längre vitsord för enskilda kurser. Du får i stället ett slutvitsord i alla läroämnen som ingår i din examen. I gymnastik, ämnen som omfattar endast en kurs och valfria språk som omfattar endast två kurser kan du få en anteckning på avgångsbetyget om att du har avlagt läroämnet om du särskilt ber om detta. Blanketten finns på kansliet och hos studiehandledaren. Om du inte särskilt ber om detta skrivs slutvitsordet ut.

Slutvitsorden på avgångsbetyget är desamma som på det ovan nämnda slutbetyget, om du inte höjt något vitsord genom deltagande i slutförhör. Avgångsbetyget utdelas i samband med studentdimissionen.

Gymnasiediplom och intyg över muntliga språkfärdigheter

Utöver de ordinarie gymnasiestudierna kan du genomföra särskilda studieprestationer, som kan vara goda meriter när du söker dig vidare efter gymnasiet: gymnasiediplom, prov i muntlig kommunikation (modersmålet) och prov i muntlig språkfärdighet (finska och de främmande språk som undervisas i skolan). Proven är riksomfattande och utarbetas av Utbildningsstyrelsen. Över dessa studieprestationer utfärdas ett diplom eller ett intyg, som ges som bilaga till skolans avgångsbetyg. Provet i muntlig språkfärdighet i finska och engelska är en del av kurserna FinA 07, FinB 06, FiM 07 och EnA 08, och provet bedöms enligt skalan 4-10.

Om du vill avlägga ett gymnasiediplom ska du kontakta studiehandledaren eller din lärare under det första eller andra studieåret för att få information om vilka studier du ska ha klarat av innan du kan påbörja arbetet med diplomkursen.

STUDENTEXAMEN

Studentexamensnämnden anordnar årligen två tillfällen att avlägga studentexamen, ett på våren och ett på hösten.

I din examen bör ingå fyra obligatoriska ämnen:

- Modersmålet

samt tre av följande fyra prov, enligt ditt eget val:

- Finska (lång eller medellång lärokurs)
- Ett främmande språk (lång eller kort lärokurs)
- Matematik (lång eller kort lärokurs)
- Ett realämnesprov

Utöver detta kan du avlägga ett eller flera extra prov. Det finns inte någon begränsning i antalet prov som kan ingå i examen. Med tanke på fortsatta studier rekommenderar vi i alla fall att du skriver flera prov än de fyra obligatoriska!

Du får själv avgöra på vilken nivå du avlägger proven i de olika ämnena, oberoende av ditt studieprogram. Minst ett obligatoriskt prov måste avläggas enligt den mera krävande nivån.

Du kan avlägga examen etappvis under högst tre på varandra följande tillfällen, t.ex. vår-höst-vår eller höst-vår-höst. Studentexamen bygger på innehållet i de obligatoriska och riksomfattande fördjupade kurserna. För att få avlägga ett prov bör du ha avlagt åtminstone alla obligatoriska kurser i just det ämnet. I ett valfritt främmande språk bör du ha läst åtminstone tre kurser. Observera dock att proven i studentexamen baserar sig på både de obligatoriska och riksomfattande kurserna i gymnasiet. Det är därmed viktigt att du läser så många kurser som möjligt i de ämnen du planerar skriva i studentexamen så du har tillräcklig kunskap för att skriva så bra som möjligt.

Ett underkänt prov får tas om två gånger (under de tre följande examenstillfällena), ett godkänt prov en gång (utan tidsfrist). Om omtagningen sker innan du fullgjort din examen, kommer det bättre resultatet på studentbetyget.

Det ordnas separata prov i alla realämnen. Detta leder till att du kan skriva realen i flera ämnen. En rekommendation är att du avlägger ett studentexamensprov i 2-4 realämnen, beroende på ditt studieprogram. Endast ett realämne kan vara obligatoriskt, de övriga blir då extra ämnen.

Realprovet har två skrivningsdagar under ett examenstillfälle. **Under den ena provdagen** i realprovet kan du skriva **ett** realprov i psykologi, filosofi, historia, fysik eller biologi. **Under den andra provdagen** kan du skriva **ett** realprov i religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi, geografi eller hälsokunskap. Det är ca 1 vecka mellan provdagarna i realämnena. Provet i modersmålet består av två skrivningsdagar. Finska, främmande språk och matematik har en skrivningsdag.

PROVDAGAR HÖSTEN 2021

Måndag 13.9

Modersmålet, provet i läskompetens

Onsdag 15.9

Psykologi, filosofi, historia, fysik, biologi

Fredag 17.9

Främmande språk, lång lärokurs

Engelska, tyska, franska

Måndag 20.9

Det andra inhemska språket, lång och medellång lärokurs

Finska

Tisdag 21.9

Matematik, lång och kort lärokurs

Torsdag 23.9

Religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi,
geografi, hälsokunskap

Fredag 24.9

Modersmålet, provet i skrivkompetens

Måndag 27.9

Främmande språk, kort lärokurs

Tyska, franska

PROVDAGAR VÅREN 2022

Tisdag 15.3
Modersmålet, provet i läskompetens

Torsdag 17.3
Främmande språk, kort lärokurs
Tyska, franska

Fredag 18.3
Modersmålet, provet i skrivkompetens

Måndag 21.3
Främmande språk, lång lärokurs
Engelska, tyska, franska

Onsdag 23.3
Matematik, lång och kort lärokurs

Fredag 25.3
Religion, livsåskådningskunskap, samhällslära, kemi,
geografi, hälsokunskap

Måndag 28.3
Det andra inhemska språket, lång och medellång lärokurs
Finska

Onsdag 30.3
Psykologi, filosofi, historia, fysik, biologi

Anmälan till studentexamen

Du ska personligen anmäla dig till studentexamen på en skild blankett som har godkänts av skolan. Anmälan är bindande och blanketten finns i Wilma, där det även finns närmare anvisningar om hur du fyller i blanketten och det som kallas för skrivplanen. Eventuella utlåtanden över läs- och skrivsvårigheter skickas till nämnden samtidigt med anmälan till examen. Se till att du har alla papper klara i tid för både utlåtandet om läs- och skrivsvårigheter samt ansökan om specialarrangemang ska skickas in till Studentexamensnämnden då du första gången anmäler dig till examen.

För att få delta i vårens studentskrivningar måste de obligatoriska kurserna i skrivningsämnena vara avklarade senast vid utgången av period 3, för höstens skrivningar senast i period 5 (föregående vårtermin).

**Anmälningstiden till vårens
studentexamensprov går ut i slutet av november
och till höstens prov i slutet av maj.
Vi informerar närmare när det blir aktuellt.**

Kontrollera anmälningstiderna på Wilma.

Information inför studentexamensproven

Alla som deltar i studentexamensprov måste delta i den information som ges inför varje examensomgång. Samma information ges vid båda tillfällena, välj den dag som passar bäst.

Examensavgifter

Examensavgifterna består av en grundavgift, som erläggs för varje examensomgång man deltar i, och en provavgift som erläggs för varje prov. Avgifterna fastställs inför varje examenstillfälle.

Grundavgiften är 14 euro och provavgiften är 28 euro per prov. Grundavgiften betalas varje gång examinandén deltar i examen (vid varje skrivtillfälle, höst och vår). För redan utexaminerade studenter som önskar höja ett eller flera studentprov, uppbärs en avgift på 50 euro/studentprov för preliminär korrigerings. Avgiften uppbärs inte för det skrivningstillfälle som följer direkt efter att studentbetyg erhållits.

Examensavgifterna faktureras via staden. Kontrollera att du till posten har anmält om parallell adress om du använder en sådan på studieorten. Examensavgifter som lämnas obetalda går till indrivning.

Skriftlig plan över spridning av studentexamen

Då du anmäler dig till dina första studentprov ska du också göra en plan över vilka prov du kommer att avlägga som obligatoriska respektive extra prov vid de olika skrivtillfällena samt på vilken nivå du avlägger proven. Diskutera skrivplanen med studiehandledaren innan du lämnar in den.

Du kan se dina studentexamensprestationer och -anmälningar på Wilma, utskrifter.

Hur utlåtandet över läs- och skrivsvårigheter påverkar studentexamensproven

Om du har läs- och skrivsvårigheter som du önskar att studentexamensnämnden beaktar ska du kontakta specialläraren för att få behövliga utredningar gjorda.

Om det av speciallärarens utredningar framgår att du har svåra eller medelsvåra störningar kan du ansöka om:

- 1) specialarrangemang i skrivningarna
  - ss längre skrivtid
  - hörförståelseprov med längre pauser
- 2) att dina svårigheter beaktas vid bedömningen om dina poäng i ett ämne är tillräckligt nära poänggränsen för följande vitsord höjs ditt vitsord i det ämnet

Om du har lindriga störningar är du endast berättigad till alternativ 2.

Muntliga förhör inför skrivningarna

Muntliga förhör (preptillfällen) ordnas inför höstens respektive vårens skrivningar. Du anmäler dig via Wilma enligt den tidtabell som anges. De muntliga förhören är frivilliga och påverkar inte ditt slutvitsord på något sätt. Ta tillfället i akt och testa dina kunskaper inför skrivningarna!

GRUNDLÄSORDNING OCH LÄSORDNINGSNYCKEL

Positionsangivelserna i grundläsordningen visar vilka kurser som undervisas vid samma tidpunkt i veckoschemat. Alla kurser som finns antecknade i position 1 försiggår samtidigt, vid de klockslag där du hittar 1 i läsordningsnyckeln osv. Helperiodiserade ämnen har tre lektioner per vecka.

Läsordningsnyckel

Måndag	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Tisdag - Fredag
08.00-09.15	7	2	3	4	7	08.00-09.15
09.30-10.45	1	6	7	1	5	09.30-10.45
10.45-11.45	L	U	N	C	H	10.45-11.30
11.45-13.00	3	4	2	5	6	11.30-12.45
13.15-14.30	5	1	6	3	2	13.00-14.15
14.45-16.00	4	8	9	10	11	14.30-16.00

Position 1-7: 75 min. lektioner, position 8-11: 90 min. lektioner

GRUPPHANDLENING

Närvaron är obligatorisk och fungerar som stöd till bl.a. studiehandledningen.

Grupphandledningen är ett ypperligt tillfälle att ta upp frågor som berör gymnasiestudier, inlärningsstilar, gruppdynamik och liknande. Det är också på grupphandledningen som du får aktuell information om vad som är på gång i skolan och där du kan ta upp oklarheter.

HÄLSO- OCH STUDERANDEVÅRDS- TJÄNSTER

Gymnasiets **hälsovårdare, Marina Nylund**, har mottagningstider på måndagar samt öppen mottagning alla vardagar kl.11-12. Skolhälsovårdaren gör också hälsogranskningar och skickar ut tider till studerandena under läsåret.

Du kan också själv beställa tid till skolhälsovårdaren eller läkaren, via telefonnumret **040-7114 849**. Om du är sjuk under provveckan, skall du kontakta skolhälsovårdaren för att få ett sjukintyg, som du sedan lämnar in till skolan.

Du kan ta kontakt med skolans **kurator Karin Björklöf** per telefon **040 178 5125**, per Wilma eller per e-post: karin.bjorklof@raseborg.fi. Kuratorn är skolans socialarbetare och kan hjälpa med frågor som t.ex. berör familjen, relationer eller skolsituationer. Alla nybörjare och fortsättare erbjuds möjlighet till samtal tillsammans med kuratorn under läsåret.

En studerande som vill samtala med en psykolog ska kontakta **studiepsykolog Agneta Sjölund**, tfn 040 152 6162. Hon är nåbar må-to via telefon, sms eller wilmameddelande.

I gymnasiet finns också ett studerandevårdsteam som arbetar för att öka välmåendet i skolan.

